

Гелич А.О.,
к.ю.н.,
Лінчук Н. В.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОГНОЗУВАННЯ ТА РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Програма економічного і соціального розвитку України – це документ, в якому визначаються цілі та пріоритети економічного і соціального розвитку, засоби та шляхи їх досягнення, формується взаємоузгоджена і комплексна система заходів органів законодавчої і виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, спрямованих на ефективне розв'язання проблем економічного і соціального розвитку, досягнення стабільного економічного зростання, а також характеризуються очікувані зміни у стані економіки та соціальної сфери [1].

Слід зауважити, що останнім часом в офіційних документах стали використовувати слово "програма", уникаючи слова "план". З врахуванням вказаної заміни система прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку складається з:

- прогнозів економічного і соціального розвитку України, Автономної Республіки Крим, областей, районів та міст на довгостроковий (на 10-15 років), середньостроковий (на 5 років) на короткостроковий (на наступний рік) періоди;
- Державної програми економічного і соціального розвитку України на короткостроковий період;
- прогнозів розвитку окремих галузей економіки на довгостроковий та середньо строковий періоди;
- програм економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів та міст на короткостроковий період;
- програм розвитку окремих галузей економіки на короткостроковий період.

Державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку регіону базуються на таких основних принципах: еволюційність економічного та соціального розвитку; цілісність; об'єктивність; соціальна спрямованість; науковість, оптимальність; пропорційність та збалансованість економічного розвитку; еквівалентний обмін результатів виробничої діяльності у всіх сферах народного господарства; рівновагу попиту та пропозиції, що стосується всіх галузей вироб-

ництва; раціональне співвідношення між мінімально необхідними потребами і наявними ресурсами; самостійність; гласність; дотримання загальнодержавних інтересів [2].

Прогнозні та програмні документи розробляються на основі комплексного аналізу демографічної ситуації, що склалася на певний адміністративно-територіальній одиниці, стану використання природного, виробничого, науково-технічного та трудового потенціалу конкурентоспроможності вітчизняної економіки, аналізу досягнутого рівня розвитку економіки і соціальної сфери та з урахуванням впливу зовнішніх політичних, економічних та інших факторів. Показники прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку є орієнтиром для розроблення суб'єктами підприємницької діяльності власних прогнозів, планів та інших документів.

Програми економічного та соціального розвитку на короткостроковий період розробляються на основі відповідних прогнозів. Програми мають бути комплексними, розроблятися на науковій основі, визначати цілі та пріоритети економічного та соціального розвитку, враховувати місцеві особливості діяльності підприємств кожної галузі, передбачати для виконання програм використання необхідних природних, трудових, матеріальних, фінансових ресурсів, передбачати також обґрунтування необхідних резервів у промисловості, сільському господарстві, транспорті для уникнення можливих соціальних та природно-кліматичних наслідків, мають враховувати досягнення конкретних позитивних зрушень в економічній діяльності та соціальному забезпеченні людей. Такі програми мають бути оприлюднені та позитивно сприйняті населенням певної території, тоді будуть підтримані; виконання буде спрямовано на забезпечення реального економічного зростання в результаті конкретних дій органів регіонального управління, місцевого самоврядування та керівників підприємств. Таким чином, в програмах відображається відносна самостійність регіонів при вирішенні економічних, соціальних, екологічних проблем, як елемента державної регіональної політики [3].

Прогнози та програми економічного і соціального розвитку розробляють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування. Ці органи також контролюють виконання відповідних показників програм економічного і соціального розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Література

1. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23 березня

2000 р. № 1602-III // Відомості Верховної Ради України.– 2000.– № 25.– Ст. 195.

2. Добровольська В. В. Прогнозування і планування як засоби державного регулювання господарської діяльності / В. В. Добровольська // Право України.– 2009.– № 8.– С. 94-95.

3. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України.– 2004.– № 9.– Ст. 79.

УДК 346.16 (043.2)

Гелич А.О.,
к.ю.н.,
Троцай О.В.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОБЛАСНІ РАДИ ТА ОБЛАСНІ ДЕРЖАВНІ АДМІНІСТРАЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

Суб'єкти організаційно-господарських повноважень є важливою групою суб'єктів господарських правовідносин. Господарський кодекс України [1] (далі – ГКУ) визначив суб'єктів організаційно-господарських повноважень важливими учасниками господарських відносин.

Серед учасників господарських відносин особливе місце посідають місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, зокрема обласні державні адміністрації та обласні ради. Виходячи з норм ст.2 ГКУ, вони є учасниками відносин у сфері господарювання, наділені господарською компетенцією, при реалізації якої вони керуються низкою організаційно-господарських повноважень і виступають в організаційно-господарських зобов'язаннях однією зі сторін.

Отже, метою даного дослідження є визначення змісту, підстав виникнення організаційно-господарських повноважень обласних рад та обласних державних адміністрацій.

Зміст та поняття суб'єкта організаційно-господарських повноважень можна визначити за допомогою ст. 176 ГК "Організаційно-господарські зобов'язання", у якій зазначено, що організаційно-господарськими визнаються господарські зобов'язання, які виникають у процесі управління господарською діяльністю між суб'єктом господарювання та суб'єктом організаційно-господарських повноважень, внаслідок яких зобов'язана

сторона повинна здійснити на користь другої сторони певну управлінсько-господарську (організаційну) дію або утриматись від певної дії, а уповноважена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язків.

Наявність господарської компетенції в обласних рад та обласних державних адміністрацій є вирішальним фактором щодо їх приналежності до суб'єктів організаційно-господарських повноважень.

Реалізуючи господарську компетенцію, їх повноваження повинні бути спрямовані на забезпечення, впорядкування та організацію господарювання, що і буде змістом організаційно-господарських повноважень.

Зокрема, обласні ради та обласні державні адміністрації можуть бути суб'єктом організаційно-господарських повноважень лише в разі наділення їх господарською компетенцією. Так, ст.24 ГКУ встановлено, що управління господарською діяльністю в комунальному секторі економіки здійснюється через систему організаційно-господарських повноважень територіальних громад та органів місцевого самоврядування. З ч.2 ст. 8 ГКУ також випливає, що орган державної влади та орган місцевого самоврядування є суб'єктом повноважень, наділений господарською компетенцією в організаційно-господарських відносинах.

Виходячи з аналізу законодавства, практики його застосування, обласні ради та обласні державні адміністрації наділені господарською компетенцією в організаційно-господарських відносинах лише у випадках: 1) обласні ради реалізують організаційно-господарські повноваження стосовно суб'єктів господарювання комунального сектору економіки, які здійснюють свою діяльність на базі спільного майна територіальних громад сіл, селищ, міст; 2) обласні державні адміністрації здійснюють організаційно-господарські повноваження стосовно суб'єктів господарювання, що належать до державного сектору, а також стосовно суб'єктів господарювання комунального сектору економіки, які здійснюють свою діяльність на базі спільного майна територіальних громад сіл, селищ, міст (у разі делегування їм відповідних повноважень).

Згідно зі ст. 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" обласні ради від імені територіальних громад сіл, селищ, міст здійснюють управління об'єктами їх спільної власності, що задовольняють спільні потреби територіальних громад [2]. Відповідно, суб'єктами управління спільною власністю територіальних громад є, зокрема, обласні ради, а об'єктами – "господарські організації комунального сектору економіки" [3]. Управлінням, в такому розумінні, буде здійснення функцій організації ефективного використання майна та контролю за ним [4].